

## STICHTING NATUUR- EN MILIEUZORG NW-VELUWE

### Commissie II Nijkerk 15-5-2025, agendapunt 4 (opheffing scheurverbod), inspraakreactie St. NM-NWV. Versie 8-5-2025 (2 p.)

Geachte Raadsleden,

Onze Stichting is is vanaf de jaren '90 betrokken bij de Polder Arkemheen, een zeer waardevol weidevogelgebied, pleisterplaats voor watervogels en Nationaal Landschap. De watervogels Smient en Kleine zwaan zijn na 2000 onder extra EU-bescherming gekomen (Natura2000). Van belang is in dit verband dat de weidevogels al decennia onder druk staan, dat de Kemphaan verdwenen is, Watersnip en Zomertaling nu zeldzaam zijn en de Grutto na 1998 in aantal ongeveer gehalveerd is.

Na 2012 namen wij deel aan de klankbordgroep van natuur- en landbouworganisaties t.b.v. het bestemmingsplan buitengebied (hierna 'het Plan') . Dat kwam er in 2017. In dat plan werden in art. 36 de werkzaamheden gereguleerd die toegestaan, vergunningplichtig of verboden waren. Dat was toen niet controversieel. In het Natura2000-gebied (=grootste deel) waren ingrepen als graslandverbetering (scheuren/frezen en herinzaaien), ophogen/afgraven en egalisatie vergunningplichtig. De jaren daarna werd 'graslandverbetering' op diverse plaatsen zonder vergunning uitgevoerd, mogelijk door gebrekkige voorlichting. De handhaving liep echter vast door onduidelijkheden in het Plan. Op ons verzoek zijn toen verbeteringen doorgevoerd in de begripsomschrijvingen. Bovendien is toen een zgn. scheurverbod opgenomen voor het Natura2000-gebied, dit om aan te sluiten bij het landelijk scheurverbod voor blijvend grasland in Vogelrichtlijngebieden.

Toen kwam, geheel onverwacht, in maart 2022 de Kamermotie Boswijk, wat leidde tot afschaffing van genoemd landelijk scheurverbod (GLB). Uw Raad heeft het Ontwerp-plan toen wel goedgekeurd, maar een motie aangenomen die tot heroverweging kon leiden. Daar staan wij nu.

Wij hebben in onze zienswijze duidelijk gemaakt dat afschaffing van de GLB-maatregel niet automatisch kan leiden tot afschaffing in het Plan. Dat Plan heeft namelijk sterke wortels in de Gelderse Omgevingsverordening. Het nieuwe College van GS bleek daar in haar zienswijze echter reukeloos mee om te gaan en pleitte voor vergunningvrij maken van scheuren, maar met een meldingsplicht en strenge voorwaarden. Deze garanderen echter niet het behoud van het weidevogelbiotoop.

Wij waarderen op zich de pogingen van de gemeente om tot een tussenoplossing te komen. Opgenomen is de verplichting om een goedgekeurd (gras-en-) kruidenmengsel in te zaaien maar daarvoor zijn o.i.geen juridische waarborgen. Ook is onzeker wat er na oplevering gebeurt, zoals met het aandeel kruiden. Naar verwachting ontstaan bovendien monotone, structuurarme vegetaties, minder geschikt voor weidevogels. En ondanks het gehandhaafde egalisatieverbod is de kans o.i. groot dat dat laatste over het hoofd gezien wordt. Percelen, gescheurd en vernieuwd rond 2018, zijn nog steeds monotoon en gaan dus lang mee, wat tot een voortdurende areaaltoename kan leiden. Zie in dit verband ook de belangrijke rapportages 'Effecten van scheuren...' en 'Doorlichting en verbetermaatregelen weidevogelgebied Arkemheen' van Bureau Altenburg & Wymenga, in opdracht van de Provincie (2023).

Het bestaande verbod had en heeft onze voorkeur. Wij hebben *als compromis* al najaar 2023 (vooroverleg) voorgesteld terug te keren naar de vergunningplicht van 2017 maar met de verbeterde definities van 2022. Dus afwijzen of toestaan al naar gelang ligging, kwaliteit en voorwaarden.

Maar dat voorstel is over het hoofd gezien. In onze zienswijze bij het Ontwerp hebben wij dit toen opnieuw bepleit. Dat is niet gehonoreerd.

Een vergunningplicht is pas echt maatwerk. I.h.b. als beoordeling en handhaving deskundig wordt uitgevoerd. *Wij vragen u opnieuw tot een vergunningplicht te besluiten en daartoe zo nodig de behandeling een aantal maanden uit te stellen.*

Niet in de laatste plaats is dit ook van belang voor de recent bekendgemaakte (maar nog niet in een nieuw Aanwijzingsbesluit geregelde) toevoeging van de Grutto aan de doelsoorten van Natura2000 in Arkemheen. Het heeft geen pas om in het gebied in de aanloop daar naar toe verdere achteruitgang toe te laten.

Tenslotte: de planwijziging was bedoeld om het Plan van 2017 beter handhaafbaar te maken, maar leidt nu tot het tegendeel, ondanks de goede intenties van het voorstel.

Verder merken wij op dat wij i.h.a. op één lijn zitten met de zienswijzen van de vijf andere natuurorganisaties. Wij steunen eveneens de inspraakreactie van Natuur&Milieu Gelderland (NMG) van vanavond.

Bijlagen:

de twee genoemde rapporten van Bureau Altenburg & Wymenga 'Effecten van scheuren..' en 'Doorlichting en verbetermaatregelen weidevogelgebied Arkemheen'.